

Varga Dezső Vasáruháza

az Alföld látványossága.

Salgótarjáni folytonos kálvária!

Hazai színekhez:

Perpetuum

Neo perpetuum,

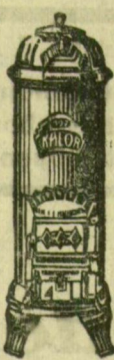
Kalor,

Rex,

Simplex

Fafűtéshez

Lignor

LUNA
tűzhelyek

fehér és fekete
románcos
kivitelben

Kályha raktáramat
vételkötelezettség
nélkül kérem
megtekinteni.

Nagy választék
Olcsó árak!

Telefon
20-89.

1937. július 30-tól augusztus 15-ig.

1938 idegen rendszámú autók

és autóbussz futott be Szegedre, közülük beföldi rendszámú 1394, külföldi 564 volt. Hozzávetőleges számítás szerint 7832 utas érkezett autókra Szegedre a szabadtéri játékok alatt. Az autóbusszokon érkezettek száma 2000-re tehető. A vízumkirendeltség adatai szerint a rendkívüli vízumteljesítési 1938-an vették igénybe, ami a tavalyi szám háromszorosát jelenti. Ebben a számban azonban nincsenek benne azok, akik szabályszerű vízummal érkeztek az országra.

Kitér a jelentés a szállók és magánlakások forgalmára is. A szegedi szállók 178 szobája a játékok idején majdnem mindig le volt foglalva; szállodai szabályban 395 személy lakott, magánlakásokban 542 szoba állt rendelkezésre, 1148 személy részére.

A forgalom adatai szerint a játékok idején a villamosvasut 118.205 utast szállított s nagy forgalmat bonyolított le az autók és a kocsik is. Minden adatot egybefoglalva azt állapítja meg a jelentés, hogy legalább

25.000-re tehető azoknak az idegeneknek a száma,

akik a szabadtéri játékok alatt Szegeden megfordultak.

A jegydrúsról szólva, megerősíti a jelentés, hogy a 11 előadásra eladott 47.497 darab jegy után a bruttó bevétel 115.793 pengő 28 fillér volt.

Végül vitéz Szabó Géza tanácsnok jelentésében a következőket mondja:

Nem volna teljes a beszámoló, ha meg nem emlékeznék arról, — fejeződik be a jelentés, hogy Szeged városa mély hálával tartozik dr. Glattfelder megyéspüspök urnak, aki lehetővé tette, hogy a játékokat ismét megrendezhessük a Dóm-téren. Külön hálával kell megemlékeznem dr. Raskó Sándor prelátnak, akinek megértése nagy mértékben mozdította elő a játékok sikerét. De hálás köszönet illeti vitéz Méray László tábornok, vegyesdandárparancsnok urat, a helyőrség tisztikarát, akik meleg, támogató érdeklődést tanúsítottak mindvégig a játékok iránt. Köszönettel kell megemlékezni dr. Budcz Béla főkapitány-helyettes urnáról, a szegedi rendőrkapitányság tisztikaráról, amely példás szeretettel, buzgalommal látta el nagy feladatát. Meg kell emlékeznem arról a lelkes tevékenységről is, melyet a szegedi rendőrség tagjai végeztek mindenkor nagy körültekintéssel és tapintattal, hiba nélkül kielégítve a Szegedre érkező idegenek ezrenyi kívánságait.

Vitéz dr. Szabó Géza jelentését most a polgármester fogja áttanulmányozni s ezután a szabadtéri játékok bizottsága elé kerül.

Amerikai citromos készítmények.

arcvizek, krémek, olajok, rudak
Szépség- és bőrvédő szerek

Reiter Oszkárné kozmetikai intézet

Szeged, Dugonics-tér 11., I. em. Telefon 26-02. Arcápolás. Szépségbák, szemölcsök, szőrszálak végleges eltávolítása. Fénykezelés.

Tanfolyamok kiképzése. Olcsó bérlet.

Szegeden van az ország legmodernebb beteggyógyintéze

Sajtóbemutató a dr. Tóth-szanatóriumban

Bármily hihetetlenül hangzik is, ezúttal a betegek gyorsabbak voltak, mint az újságírók. Nem várták meg a sajtóbemutatót és már hetekkel előbb csaknem zsufoilasig megtöltötték az új Tóth-szanatóriumot. És valójuk beosztán, ha nem is kínálták őket a sajtóbemutató alkalmából likőrrel és szendvicsekkel, a figyelem mégis inkább feléjük fordult, mint felénk. Hol az egyik, hol a másik orvos tűnt el a társaságból, hogy a betegek után nézzen. Mert ez a ház nemcsak névszerint, de minden ízében beteggyógyintézet és személyzetét elkezdve az igazgatótól a portásig, kizárólag egy szándék fűti: enyhíteni a fájdalmat. Aki idején gyógyulást keresni, az abban a biztos tudatban jön, hogy itt meggyógyítja.

Előjáróban — ahogy megindulunk a helyiségek megtekintésére — arra figyelmeztet bennünket dr. Tóth Jenő igazgató-főorvos, hogy voltaképpen ez a sanatórium nem új, hanem csak megnagyobbított és tökéletesített folytatása a Dugonics-téri kis gyógyintézetnek. A szellem is a régi, hiszen épp annak tulajdonítható, hogy bővíteni kellett. Az az öt év előtt létesített kis pár szobás sanatórium olyan nevet vívott ki magának, mondhatnánk karriert csinált, hogy az utóbbi időben már igen nehéz volt kiválogatni a felvételre jelentkezőket és bizony akárhányan hetekig is vártak, — ha nem sürgős műtétről volt szó — amíg sorra kerültek. A legnagyobb baj az volt, hogy a környékről egyre gyakrabban jelentkező betegeket is vissza kellett utasítani hely hiányában. Az új sanatórium építése tehát ugyszólván kényszerhelyzetből fakadt.

Itt azután érvényesülhetett dr. Tóth Jenő fantáziája. Amit az utóbbi években a technika a gyógyászat részére újat produkált, mindazt megszerezte. Így tehát az új gyógyintézet olyan felszerelést kapott, amilyenre nem igen dicsekedhetik akár egy elsőrendű külföldi sanatórium is. Még az építésnek is ehhez kellett alkalmazkodnia és az építőanyag megválasztásánál is orvosi szempontok érvényesültek. A műtökből ragyognak a legkételetesebb gépek és műszerek. Mert nem egy, de három műtő is áll a betegek, illetőleg az orvosok rendelkezésére.

A Tóth-szanatórium ugyanis nemcsak a betegeknek, de az orvosoknak is sanatóriuma. Ide nyugodtan viheti betegét akármelyik orvos, akár műtetre, akár gyógykezelésre és nem kell attól tartania, hogy betegét elidegenítik tőle. És bár a sanatórium orvosgárdája a legkitűnőbb, — a legmesszebbmenően respektálják a kollégialis etikát. Ennek természetes következménye, hogy a beteg itt maga jelöli ki az orvost, amellyel kezeltenni kívánja magát.

Akik a sajtóbemutatón megjelentünk, előjáróban megtudtuk, hogy az izléses Tisza Lajos-köruti palotaszzerű sanatóriumot Szivessy Tibor építész tervezte. A háromemeletes épület 200 négyzetméteres területen épült. A háztető lapos, valószínűleg abból az elgondolásból kiindulva, hogy azt később napozónak rendezik be.

Maga Tóth Jenő, a házigazda vezet bennünket végig a pompás helyiségeken és természetesen elsősorban a saját működési területét: a műtöket mutatja be a kiváló sebész-főorvos, akinek nem egy bravuros operációjáról tudnak a városban. Ezek az első emeleten vannak elhelyezve és pedig számszerint három. Az első, a kisebb az úgynevezett szentikus műtő, ahol a külső sérülések folytán előálló operációkat végzik. A másik a nagy műtő, amelyben a csillogó fehér falakon kívül egy világítógép hívja fel a figyelmet, amilyen legnagyobb külföldi sanatóriumnak is díszére válna.

A műtökhöz egvéként ugyancsak teljes hatáskörrel, helyesebben az igazgatóval karöltve tevékenykedik dr. Feuer Egon sebész-főorvos is, akit több évtizedes kórházi és magánpraxis után a legkiválóbb sebészek közé soroznak a szakkörök és betegek egyaránt.

Ugyancsak az első emeleten van elhelyezve a szülő-műtő, ahol éppen az ünnepélyes alkalomra való tekintet nélkül készül dr.

Kiss Menyhért főorvos egy új honpolgárt a világra segíteni. Minden műtőnek megvan a maga sterilizátora, külön helyisége, ahol az orvosok bemosakodnak és ami a legfontosabb: minden műtőnek külön műszerkészlete, úgy, hogy nem kell az egyikből a másikba vinni a műszereket, ami minden fertőzési lehetőséget kizár ugyan, de óriási költségtöbbletet jelent. Olyan sorozatok csillognak ezekből a drága rozsdamentes féműl készült műszerekből egy-egy szekrényben, amennyi egy műszerkeskedő raktárán sem található.

Természetes, hogy minden műtőhöz külön fürdőszoba, W. C. tartozik sőt külön fehérneműraktár is, amelyekben egy-egy betegre 10-10 garnitúra van elkészítve. A földszinten nyert elhelyezést a laboratórium, amelyben dr. Lovas László, a belgyógyászati klinika volt asszisztense végzi úgy a bakteoriológiai, mint a kémiai vizsgálatokat.

A Tóth-szanatóriumba tette át dr. Egán Ernő, az ismert szegedi röntgenológus is működési területét, aminthogy — mint most megállapítottuk — abszolút megbízható módon magánházaiban nagyon is nehéz az ilyen felszerelés zavartalan elhelyezése és ellenőrzése. Ennek a helyiségnek falai valamilyen speciális anyaggal vannak burkolva, amelyek kizárják a külső villamóram hatását a finom, érzékeny gépekre és műszerekre. Még az ajtók is ólomlemezrel vannak bélelve, hogy a kezelés sikerességét biztosítsák. Itt azután nyugodt biztonsággal lehet végezni a felületi és mélybesugárzásokat, mindenféle diagnosztikai vizsgálatokat és átvilágítást. Tartozéka természetesen a röntgenlaboratóriumnak a sötét-kamara, ahol a röntgenfelvételeket nyomban elő is hívják.

Ugyancsak földszinten van dr. Karácsony Aladár e. m. tanár urológiai sebészeti rendelője, ahol mint laikusok legjobban egy abnormisan magas operációs széket bámultunk meg. A kitűnő orvos-tanár főként vese- és hólyagbántalmakat specializálja és az ujabban nagyon is gyakori prostatamegbetegedéseket.

Végül egy rövidhullámú gépet mutat be dr. Bácskai Sándor, amellyel a kiütéses és gyulladásos betegeket kezel a kiütés eredményel és az utóbbi évek legfrekvenciáltabb orvosi segédeszközét a szív-kardiográfot. Ennek a szobának a falában egy sűrű szövésű drótháló van bealazva, amely ugyancsak a külső villamosáram levezetését célozza.

Csonka lenne a beszámoló, ha nem szólnánk dr. Reich Olgáról, a kitűnő belgyógyásznál, aki a Tóth-szanatóriumnak fennállása óta orvosa és aki az időközben elszórtott dr. Tóth igazgatótól a kalauzólást átvette. Reich Olga ugyanis nemcsak a műtöknél segédkező orvosa az intézetnek, de ő a felügyeleti hatósága is. Ő tartja evidenciába a raktári készleteket, ő rendel és vásárol és ő a személyzeti főnök, ami bizony ilyen nagy üzemben nem csekélység.

Hogy megállapításaink mennyire helytállóak, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy a város hatósága és az egyházak reprezentánsai, a klinikák és egyéb orvosi intézetek vezetői mind a legnagyobb elismeréssel gratuláltak dr. Tóth igazgató-főorvosnak sanatóriumához.

Nem térhetünk ki részletesen a melléképületben elhelyezett konvhára, a személyzeti lakásokra, kamrára, raktárakra, mosó- és vasalóhelyiségekre, amelyek mind távol a betegellátástól lehetővé teszik, hogy a betegek abszolút nyugalomban és távol minden külső zajtól és befolyástól, várják gyógyulásukat. Ezt előmozdítja az is, hogy a betegszobák berendezése mintaszerű, világos, napsütéses; hogy a közös betegszobákban mindössze 4 ágy van, hogy a külön szobák minden komforttal el vannak látva, hogy az ápolónők szobái is izlésesek és derűsek és hogy az udvart most parkírozzák. A magunk részéről egyetlen hibát fejeztünk fel az új sanatóriumban és ez az, hogy mindössze 25 beteg részére van férőhely. Attól tartunk — miután már is csaknem teljesen megtelt —, hogy rövidesen ismét elő-